

ОСОБЛИВОСТІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В БЛАГОДІЙНИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ

Ключові слова: благодійна організація, бенефіціар, благодійність, облік, доходи, витрати.

Благодійна організація – це юридична особа приватного права, установчі документи якої визначають благодійну діяльність в одній чи кількох сферах, визначених як основна мета її діяльності (Закон України «Про благодійну діяльність та благодійні організації»). Основною метою таких організацій є не отримання прибутку, а надання допомоги для сприяння законним інтересам бенефіціарів у сферах благодійної діяльності (освіта, охорона здоров'я, соціальний захист, культура та мистецтво, охорона довкілля та захист тварин, наука, спорт, права людини тощо), а також розвиток та підтримка цих сфер у суспільних інтересах. Сама благодійна діяльність може виражатися у таких формах, як:

- безоплатна передача їжі, майна та інших предметів споживання, різних речових прав на майно, а також засобів їх придбання, у тому числі грошей;
- безкорисливе виконання робіт, надання послуг;
- публічний збір благодійних пожертв.

Благодійні організації для ведення бухгалтерського обліку складають наказ про облікову політику, який спирається на План рахунків та Інструкцію №291 або План рахунків №186. Зокрема, в обліковій політиці вони затверджують план рахунків, який використовуватимуть у своїй діяльності.

Доходи благодійної організації регулює НП(С)БО 15. Вони формуються за рахунок таких джерел:

- внесків засновників та інших благодійників;
- благодійних внесків та пожертвувань, що мають цільовий характер;
- надходжень від проведення благодійних кампаній зі збору благодійних пожертв;
- доходи від депозитних вкладів та від цінних паперів.

Зокрема, отримані як джерело фінансування певних заходів, у тому числі внески засновників, є цільовим фінансуванням. Воно визнається доходом протягом періодів, у яких було понесено витрати, пов'язані з виконанням умов такого фінансування.

Цільове фінансування капітальних інвестицій визнається доходом протягом періоду експлуатації даних об'єктів основних засобів та нематеріальних активів пропорційно до суми нарахованої амортизації цих об'єктів.

А фінансування, одержане як компенсація витрат або збитків, понесених підприємством, або з метою негайної фінансової підтримки, визнається доходом того періоду, в якому утворилася дебіторська заборгованість, пов'язана з цим фінансуванням.

Також до доходів відносяться відсотки, що визнаються у тому звітному періоді, до якого вони належать, виходячи з бази їх нарахування та строку користування відповідними активами.

Субрахунок 48 «Цільове фінансування та цільові надходження» є основним для обліку благодійних внесків. Надходження відображаються за кредитом, а за дебетом:

- визнання доходом із кредитом рахунків 719 "Інші доходи від операційної діяльності" та 745 "Дохід від безоплатно отриманих активів";
- повернення невикористаних сум у кореспонденції з рахунком 311 "Поточні рахунки національної валюти";
- зменшення цільового фінансування під час використання на капітальні інвестиції з рахунком 69 "Доходи майбутніх періодів".

А ось визнані доходи від безоплатно одержаних активів, що спрямовані на здійснення благодійної діяльності, відображаються за кредитом рахунка 719.

Пожертви у вигляді необоротних активів відображаються за кредитом рахунка 424 "Безкоштовно отримані необоротні активи". А за дебетом – визнання доходу в сумі амортизації з рахунком 745 "Дохід від безоплатно отриманих активів".

І доходи від одержаних відсотків враховуються за кредитом субрахунку 732 "Відсотки одержані".

Витрати благодійної організації спрямовані на здійснення статутних цілей та утримання організації. Їхній розмір на утримання не може перевищувати 20% кошторису благодійної організації на поточний рік. Інструкцією дозволено обрати метод обліку: із застосуванням рахунків класу 9 "Витрати діяльності" або класів 8 "Витрати за елементами" та 9 одночасно.

Благодійні організації для обліку витрат використовують рахунки класу 8 (з 80 по 85) зі списанням до дебету рахунку 23 "Виробництво" щомісяця сум у частині прямих та загально-виробничих витрат та до дебету рахунку 79 "Фінансові результати" наприкінці року або щомісяця сум у частині адміністративних та інших операційних витрат.

Облік предметів, придбаних або виготовлених з метою благодійності, можна вести на одному з рахунків класу 2 "Запаси", хоча вони потрібні і не для продажу, але окремого рахунку не існує.

А якщо розглядати клас 9, то, як правило, застосовується рахунок 92 "Адміністративні витрати" та субрахунок 949 "Інші витрати операційної діяльності".

Список використаних джерел: 1. Благодійні організації: облік, оподаткування під час війни. URL: <https://avstudy.com.ua/ru/blagotvoritelnyye-organizatsii-uchet-nalogooblozheniye-vo-vremya-voyny>. 2. Про благодійну діяльність та благодійні організації: Закон України від 05.07.2012 № 5073-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5073-17#Text>. 3. Відображення доходів та витрат благодійних організацій в обліку. URL: http://cons.parus.ua/_d.asp?r=00RJM58a014ce238d8104c366671d1739e5e1. 4. Практична бухгалтерія – Бухоблік благодійності. URL: <https://dtk.com.ua/debet/rus/2001/27/27pr6.html#4>.

УДК 657

Малофей І. І., здобувачка вищої освіти гр. ЗМОА-211

Науковий керівник: **Гнедіна К. В.**, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри економіки, обліку і оподаткування

Національний університет «Чернігівська політехніка», м. Чернігів, Україна.

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Ключові слова: *запаси, виробничі запаси, облік запасів, оцінка вибуття запасів, контроль запасів, сільськогосподарські підприємства.*

Виробничі запаси посідають важливу роль у діяльності сільськогосподарських підприємств, забезпечуючи процес виробництва сільськогосподарської продукції та займаючи значну частку у загальному обсязі оборотних засобів підприємства. Від того яким чином організовано облік виробничих запасів на підприємстві залежить, зокрема, правильність відображення активів, до яких належать запаси, а також точність визначення матеріальних витрат підприємства при списанні запасів на витрати виробництва.

При формуванні облікової політики на сільськогосподарському підприємстві необхідно визначити методи обчислення собівартості запасів при надходженні на підприємство, а також методи вибуття. Основні положення для оцінки виробничих запасів висвітлюються в НП(С)БО 9 «Запаси» [1] та у Методичних рекомендаціях з бухгалтерського обліку запасів [2]. Так, запаси при надходженні на підприємство оприбутковуються за їх первісною вартістю, яка може відрізнитися для одного й того виду запасу через різноманітність способів надходження запасів на підприємство.

На сільськогосподарських підприємствах запаси найчастіше є продукцією власного виробництва, також вони можуть надходити від постачальників. Керівництву сільськогосподарського підприємства необхідно затвердити в обліковій політиці за якою оцінкою будуть визначатися виробничі запаси власного виробництва. У НП(С)БО 30 «Біологічні активи» [3] надається методика оцінки сільськогосподарської продукції за її справедливою вартістю, або за виробничою собівартістю згідно з НП(С)БО 16 «Витрати» [4].